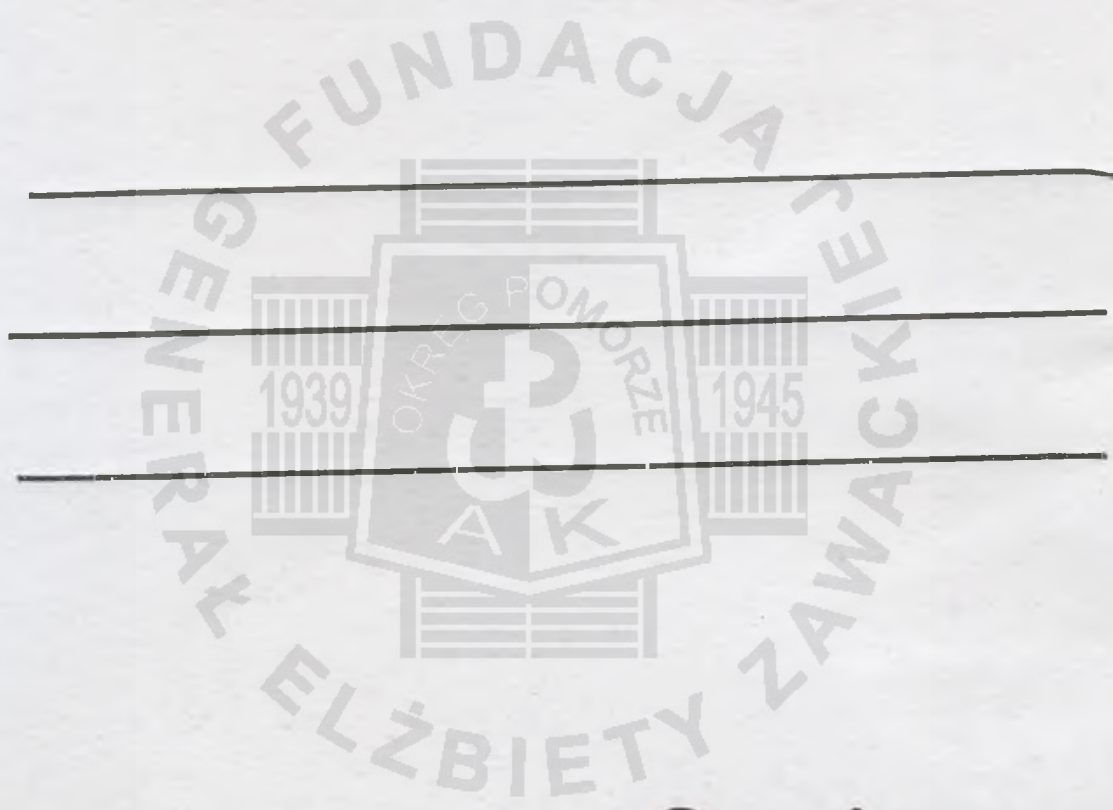

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Powstania Armii Krajowej
i Wojska Polskiego
87-100 Bydgoszcz, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 68 22
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawackieja.ak.org.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 147373
KRS 00000 410
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 0001 0001

Bydgoszcz

MiP: AK

+ Sobolewski Adam Nikolaïej
ps. „Sobol’

M: 1383/2256 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI

Sobolewski Adam Mikołaj
J: H: 1383/2256 Pom.
Bydgoszcz Mi 3 i AS
(wypisak)

I/1. Relacja

k. 3

s. 1-4

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację

k. 1

s. 1

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne

k. 11

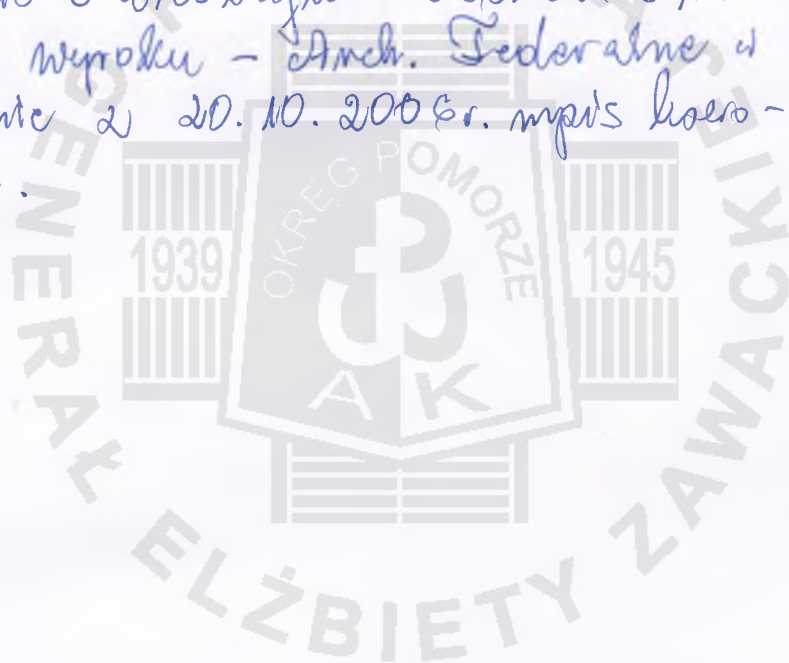
VI. Fotografie

brak

11. Pelcayja - Sobolewski Adam H.:

1. Biogram Adama Sobolewskiego autorstwa Jany Gajmishwego (bez daty) mpis, kopia + kserokopija k. 1 s. 1-2

2. Pismo Christiane Sominiskiego w sprawie aresztowania i wyroku na Leonie Sominiskim (ojcu) i m. im. Adamie Wiktoraju Sobolewskim - odpis wyroku - Arch. Federalne w Berlinie z 20. 10. 2006 r. mpis kserokopia. k. 2 s. 3-4

Biogram.

=====

Adam Sobolewski - współtwórca planu "Brahnau" wykonywanego w latach
===== 1941 - 1943.

Nad planem pracowali młodzi ludzie, zatrudnieni w Zakładach Przemysłu
Zbrojeniowego w Łegnowie.

Udział w przygotowaniu planu brali między innymi Sobolewski Adam i
Marian Gapiński z zawodu litograf.

Plany przewoziła do Anglii łączniczka - Jedryczka - na granicy angielskiej
jednak została przechwycona przez władze niemieckie i osadzona w więzie-
niu. ? ek

Rozpoczęto aresztowania autorów tego planu, którymi byli :

Adam Sobolewski, zam. w Bydgoszczy przy ul. Dolina oraz

Marian Rajmund Gapiński, który w tym czasie jako żołnierz służył w woj-
sku niemieckim w Holandii i tam też został aresztowany.

Obaj aresztowani otrzymali wyroki śmierci.

Sobolewski został stracony w roku 1944, bliższej daty nie znam.

Jawina Gapińska

Biogram.

=====

Adam Sobolewski - współtwórca planu "Brahmaw" wykonywanego w latach
===== 1941 - 1943.

Nad planem pracowali młodzi ludzie, zatrudnieni w Zakładach Przemysłu
Zbrojeniowego w Łegnowie.

Udział w przygotowaniu planu brali między innymi Sobolewski Adam i
Marian Gapiński z zawodu litograf.

Plany przewoziła do Anglii łączniczka - Jędryczka - na granicy angielskiej
jednak została przechwycona przez władze niemieckie i osadzona w więzie-
niu.

Rozpoczęto aresztowania autorów tego planu, którymi byli :

Adam Sobolewski, zam. w Bydgoszczy przy ul. Dolina oraz
Marian Rajmund Gapiński, który w tym czasie jako żołnierz służył w woj-
sku niemieckim w Holandii i tam też został aresztowany.

Obaj aresztowani otrzymali wyroki śmierci.

Sobolewski został stracony w roku 1944, bliższej daty nie znam.

Janina Gapińska

CHRISTIAN SOWIŃSKI
80-299 GDAŃSK

tel 058 552 77 16
 fax 058 554 58 02
 kom. 602 67 09 19

e-mail : kancelaria_osowa@neostrada.pl

Wpłynęło dnia 23.03.2007
 L. dz. 237/Pom-410/07

Załączniki: .....

Gdańsk :17.03. 2007 rok

Referent: .....

Biblioteka Fundacji
 „Archiwum Pomorskie AK”
 - Toruń

Szanowni Państwo !

Jestem synem Leona Sowińskiego który jest wymieniony w biogramie Aleksandra Jędryczki – str. 63 Słownika Biograficznego Konspiracji Pomorskiej 1939 – 1945 część 4. wydanego przez Fundację „Archiwum Pomorskie AK” - Toruń 1998.

Ojciec był członkiem Grupy Pomorskiego której część została aresztowana w wyniku „wpadki” 20.04.1944 roku w Warszawie.

Ojciec wraz z Aleksandrem Jędryczką i innymi został skazany za szpiegostwo – zdrada kraju (§ 201 StPO) - na karę śmierci przez Trybunał Narodowy w Berlinie (Volksgerichtshof) dnia 02.02.1945 roku i stracony 20.04.1945 roku przez ścięcie w Brandenburg – Gorden. Odpis wyroku uzyskałem dopiero w październiku 2006 roku.

ARCHIWUM FEDERALNE

Archiwum Federalne, Postfach 45 05 69, 12175 Berlin

20.10.2006 rok

Pan
 Christian Sowiński

80-299 Gdańsk
 Polska

Dochodzenie w sprawie Pańskiego Ojca Leona Sowińskiego, ur. 18.10.1908 w Chełmnie

Szanowny Panie Sowiński,

odnośnie osoby Pańskiego ojca Leona Sowińskiego zostały przekazane z Archiwum Federalnego następujące dokumenty:

1. Wyrok Trybunału Narodowego przeciwko Franzowi Josefowi Schornak i innym (Leon Sowiński Nr. 5) za zdradę kraju 02 lutego 1945 [podpis: NJ 13035] oraz
2. Prośba o ulaskawienie Pańskiego ojca do prawnika/adwokata naczelnego Trybunału Narodowego z 06 lutego 1945 [podpis: R 3001/Vg10a 158/45].

Kopie obu dokumentów załączyłem do tego pisma.

oryg. pisma w II. osob. Leon Sowiński

U: 1358/2222 Pom. - Golewica

Nie mogłem jednak wykryć informacji dotyczących grobu Pańskiego ojca w istniejącym Archiwum Federalnym.

Pozdrawiam
Z poważaniem
Grunwald

Odpis

3 L 24.45

8 J 145.44g

W imieniu narodu niemieckiego
w sprawie karnej przeciwko

- 1) budowniczemu budynków kulturowych/oswiatowych Alexemu Jędryczka z Warszawy, urodzonemu 18 czerwca 1904 w Wilsche (Wilcza), koło Bydgoszczy
  - 2) kasjerce Gertrudzie Otylli Jędryczka z domu Krauze, z Bydgoszczy, urodzonej 16 stycznia 1911 w Pucku, koło Neustadt
  - 3) rysownikowi technicznemu Adamowi Mikołajowi Sobolewskiemu z Bydgoszczy, urodzonemu 2 grudnia 1910 w Lüderitz, koło Altenburgund
  - 4) budowniczemu Ludwikowi Lietz z Bydgoszczy, urodzonemu 29 listopada 1898 w Bischwalde, koło Neumark-Westpreussen (Byszwałd koło Lubawy)
  - 5) kupcowi Leonowi Sowińskiemu z Falkenwalde, urodzonemu 18 października 1908 w Chelmnie, Westpreußen
  - 6) pracownikowi handlowemu Franzowi Josefowi Schornak z Neustadt/Westpreussen, (Wejherowo) urodzonemu 19 lutego 1899 w Konradsweise (Połczynno), koło Neustadt
  - 7) pracownikowi biurowemu Alfonsowi Warszczyńskiemu z Karlshagen, koło Usedom-Wollin, urodzony 1 sierpnia 1913 w Pleschen, (Pleszew) koło Jarocina
- wszyscy w tej sprawie oskarżeni za zdradę kraju poprzez dochodzenie przeprowadzone przez Trybunał Narodowy, III Senat, na podstawie głównej rozprawy z dnia 2 lutego 1945, w której udział jako sędziowie brali:

Rada Trybunału Narodowego i jej prezes
Dyrektor Sądu Ziemskiego Storbeck
Sędzia Okręgowy Rohlf,

Jako reprezentant adwokat naczelny: pierwszy adwokat rządowy/stanowy Kurth
Sąd rozegnał:

Oskarżeni Alexi Jędryczka, Gertruda Jędryczka, Adam Sobolewski, Leon Sowiński i Alfons Warszczyński prowadzili w latach 1943 i 1944 na polecenie nielegalnej polskiej organizacji informacyjnej śledztwo/szpiegostwo wojenne.

Zostali za to skazani na śmierć.

Oskarżonym Alexemu Jędryczce, Gertrudzie Jędryczce i Leonowi Sowińskiemu zostało unieważnione obywatelstwo niemieckie, odebrano im również na zawsze prawa honorowe.

Oskarżeni Ludwik Lietz i Franz Schornak nie przyznali się do szpiegostwa wojennego i zostali skazani na 7 lat ciężkiego więzienia i 7 lat utraty praw publicznych i obywatelskich.

Dochodzenie śledcze i policyjne zatwierdziło pozbawienie wolności.

Poprawność powyższego odpisu została uwierzytelniona
i wykonanie wyroków zostało potwierdzone.

Berlin, 3 luty 1945

Podpisał Kaestner, Inspektor Rządowy jako pracownik biura archiwalnego.

Potwierdzone.

1. Materiały uzupełniające relacje:
Smoleń W., Sobolewski Antoni
1. art. „Grupa Brahmow, [w:] & Komorowski,
Konspiracja pomorska 1939-1947. Seksykom,
Gdańsk 1993, s. 65-66, szerokość. k. 1 s. 1

GRUPA BRAHNAU

lokalna organizacja wywiadowczo-dywersyjna utworzona w kwietniu 1942 wśród rosyjskich robotników przymusowych w zakładach chemicznych „Dynamit Aktiengesellschaft Brahnau” (Łęgowo), przez nauczyciela Nikołaja Welichowa (ur. 25 X 1903 w m. Wosniesenje k. Smoleńska), prawdopodobnie z inspiracji wywiadu radzieckiego (kombinat kooperował m.in. z zakładami wyrobów cynkowych w Kostuchnie wytwarzającymi żeliwne korpusy rakiet).

Według materiałów gestapo Bydgoszcz organizacja składała się z piątek konspiracyjnych, a jej celem była dywersja kolejowa na liniach Bydgoszcz—Gdańsk i Bydgoszcz—Piła, akcje sabotażowe w przemyśle wojennym Pomorza, a ponadto dobrojenie się na Niemcach i przeniknięcie do Borów Tucholskich dla połączenia z sowieckimi grupami rozpoznawczo-dywersyjnymi, ewentualnie przebiecie się na wschód.

Dekonspiracja grupy nastąpiła na początku czerwca 1944 wskutek działalności konfidenta gestapo. Do 9 czerwca aresztowano 26 osób, w tym dwie kobiety. Prawdopodobnie część grupy uniknęła

aresztowań i nadal prowadziła sabotaż, gdyż m.in. 24 czerwca t. r. w zakładach miała miejsce eksplozja, która uszkodziła budynki, urządzenia przemysłowe i pozbawiła życia 4 Niemców z nadzoru i kilku robotników.

O współpracy grupy z polskim podziemiem brak przekazów. Meldung wichtiger staatspolizeilicher Ereignisse Nr 2 vom 9 VI 1944, MiD WfH, T-175, r. 279; — A. Schulz, *Szkic działalności AK w Podokręgu Północno-Zachodnim* krypt. „Jary”, Poznań 1978, s. 18-19, (mszp.) APAK; — T. Jaszowski, *Gestapo w walce z ruchem oporu nad Wisłą i Brdą*, Bydgoszcz 1985, s. 142.

St. Stomnowski, Konspiracja
pomorska 1939-1947. Selekcja

Goleniów 1993, s. 65-66
(bibl. FAPAK)

1

T: K: 1383/2256 Pom.

Bydgoszcz

Sobolewski Adam Nikołaj

V. Party informacyjne
h.

8/

Ekst.

1

SOBOLEWSKI ADAM

Catonek sieci niwiadowcaej "Pomorski"
kierowanej przez Aleksandra Jedrycaka.
Arestowany, świsły 20. 04. 1945 w Brandenburgu

APAK, Cecelka Ignaszaka Stefana T-M-544/1185
oprac. Ignaszaka pt. "Śred niwiadu dombardu..."
s. 2

18/1/94

+ Sobolewski, Adam

zob. rel. P. Federeska, M...

awenturą we wsi, Strażem - 1944 w

Scyth, 20 IV 45 w Brandenburgii

skt Wwa 2
pomorskie Świat
, Betty K.

87

Sobolewski A.

Bydgoszcz
M: P - PAK 3
(Grupa Pomorska)

Członek grupy wywiadowczej
kierowanej przez Aleksandra Jedryskę
ps. „Pomorski” (tzw. Grupa Pomorska
oazowego kryptonimem „P”). Gestapo
rozbiło grupę w IV 1944 a A. Sobolewski
został ścięty (pilotyż) 20.04.1945
(~~massem~~) w więzieniu w Brandenburgu.

zob. B. Chreanowski, A. Gasiomowski, H. Steyer,

Polska Podziemna na Pomorzu w
latach 1939-1945, Gdańsk 2005, s. 449

nr. 108 (kier. PAK)

Sobolewski Adam Nikołaj
ur. 2. 12. 1910

Bydgoszcz
M. P. - R. K.
wyk.

Skorzystałem ze śmierci mojej
podobnie ofiarnej rozprawy
dn. 2. 02. 1945

zob. T. W. 1358/2222 Pom. Leon Sobolewski
os. 1/1 Golezina

Mg. III '08

Sobolewski Adam
ps. "Sobol"

Bydgoszcz 5
M. P. AK
Grupa Pomorska
(Wymar)

Współpracownik Aleksiego
Jędrzejki, kierownika grupy
wywiadowczej "Mieszko i Stupe"
przez "Lombard" KG AK

zob. Słow. biograficzny koms. pomorskiej
1939-1945, z. 4, s. 63 (biogram
A. Jędrzejki)

sk. III/08

Sobolewski Adam
ps. "Sobol"

Bydgoszcz
ul. Piłsudskiego
"Lombard"

Z polecenia Józefa Chylińskiego
kontaktować się z nim przez
Jasielską, Łączniakę i Kurteską
p. Chylińskiego.

zob. Stow. biogr. korp. pomorskiej
1939-1945 Tom III 1997 s. 44 z. 3

12/11/08 (biogram p. Chylińskiego)

skut. W-wa v 7
Tom. Siec AK
"Bathyki"

+ Sobolewski Adami
zob. ul. Gęsbryerka, M. ...
aresztow. w wsi "Stragen" 1944
Święty 20.10.1945 Brandenburg

FUNDACJA
ELŻBIETY ZAWACZKIEJ
AK

Bydgoszcz
8

Sobołowski Adam

Ur. 2.12. 1910 r., Lüdwitz

z zawodu kreslarz, ostatnio mieszkał w
Bydgoszczy, zamieszkał w "Władę
Kneju" 20.04. 1945 r. w miasteczku Zucht-
haus Brandenburg w Górnym.

zob.: tenże probl. "Kipremé gusęso",
pismo Rady Ochrony Pamięci ..., s. 11,

4MM-96

Ld2 121k/17/96

BYDGOSIĆ
242 AK/10

SOBOL EWSKI ADAM

Łob. Kom. Kier. el. teren. Pom. AK
K.O. Pom. AK

Fryderyk 4-ka
eluciu
ZL12 - AKM

SOBOLEWSKI ADAM ps. "Soból"

Materiał do badań historycznej zongowrowanej
pocz. A. Jedryckiego, vel Tytkes ("Pomordia").

B. Chmura, A. Gornowicz, Wywiad..., Stuttgart.
Zem. Mus., 1987/7, s. M.
ML12 - 95

Sobolewski Adam J.

ZESKANOWANE

Teczka włączana białe

5906683000014